

Henryk Bogacki

"Biblisches Wörterbuch", Herbert
Haag, Freiburg-Basel-Wien 1971 :
[recenzja]

Collectanea Theologica 42/2, 189

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wyrażenie aprobaty uchwał przez papieża i biskupów, a formułą *ex sese* zastosowaną przez konstytucję *Pastor aeternus* w kwestii wartości nieomylnych rozstrzygnięć papieskich (s. 95—96). Pewną rekompensatę tych potknięć stanowią niektóre trafne spostrzeżenia, jak np. „Trydent i Sobór Watykański II pokazały, że papież i kuria w najlepszym wypadku potrafią strzec istniejącej doktryny, nie zaś rozwijać ją twórczo w szerszej perspektywie” (s. 87). Słuszność tej uwagi potwierdza przebieg ostaniego soboru, gdyż zasadnicza treść uchwał pochodzi od całego episkopatu, a schematy przygotowane w środowisku rzymskim jedynie powtarzały tezy teologii podręcznikowej.

Książka nie zadawała jako analiza struktury hierarchicznej Kościoła, pozostaje jednak wymownym dowodem, jak trudno zrozumieć rozwiązania katolickie badaczom z innych Kościołów chrześcijańskich.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Herbert HAAG, *Biblisches Wörterbuch*, Freiburg—Basel—Wien 1971, Verlag Herder, s. 414 (*Herderbücherei* t. 394).

Wzmoczone zainteresowanie Pismem św. stale wymaga różnorodnych materiałów pomocniczych dla zrozumienia treści biblijnej. Obok odpowiednich wprowadzeń i komentarzy do poszczególnych ksiąg istnieje potrzeba słowników dla wyjaśnienia czytelnikowi napotykanych realiów. Herbert Haag, profesor egezezyzy Starego Testamentu na uniwersytecie w Tybindze, jest szeroko znany jako wydawca obszernego leksykonu biblijnego¹². Obecnie ukazał się krótki słowniczek biblijny, który zwięźle informuje o osobach, miejscach oraz instytucjach wymienionych w Piśmie św. Słownik zawiera ponad 800 haseł, 41 ilustracji oraz dwie barwne mapy Palestyny (osobne dla Starego i Nowego Testamentu). Oczywiście czytelnik nie otrzymuje odpowiedzi na wszystkie pytania powstające przy kontakcie z Pismem św. Z założenia słownik pomija problemy teologiczne oraz dyskusje między biblistami. Pomimo że opiera się w zasadzie na wspomnianym dużym leksykonie, jednakże hasła wybrano i opracowano odpowiednio — stosownie do potrzeb małego słownika. Tak więc pełniejszej informacji, a przede wszystkim wyjaśnienia haseł teologicznych oraz przedmiotowej literatury należy poszukiwać nadal w leksykonie. Słownik jest jednak użyteczną pomocą podręczną przy lekturze Pisma św.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Michael SEYBOLD przy współpracy: Pierre-Réginald Cren, Ulrich Horst, Alexander Sand, Peter Stockmeier, *Offenbarung: Von der Schrift bis zum Ausgang der Scholastik*, Freiburg—Basel—Wien 1971, Verlag Herder, s. 152 (*Handbuch der Dogmengeschichte*, wyd. M. Schmaus, A. Grillmeier SJ, L. Scheffczyk, t. I, f. 1a).

Pierwszy dział w tomie I podręcznika historii dogmatów zarezerwowany jest dla teologii objawienia. Ukazał się zeszyt obejmujący dzieje koncepcji objawienia, poczynając od Pisma św. aż po koniec okresu scholastycznego. Następny zeszyt przedstawi czasy od reformacji aż do chwili obecnej.

Biblijne wypowiedzi na temat objawienia omawia A. Sand (s. 1—26). Stwierdza trudność określenia biblijnej treści terminu „objawienie”, co umożliwia powoływanie się na świadectwo Pisma św. wszelkim koncepcjom teologicznym w tym przedmiocie. Zresztą Pismo św. nie stanowi jednolitego tworu, dlatego też poszczególne księgi rozmaicie ujmują „objawienie”. Autor

¹² H. Haag, *Das Bibel—Lexikon*, Einsiedeln—Zürich—Köln² 1968, Benziger Verlag, szp. 1964.